

Bsc algebra1 gyakorlat

Első feladatsor (2010 szept. 13–16)

A háromjegyű sorszámok a Kiss-könyvre utalnak, melyhez a megoldások ingyen letölthetők. Általános információk, feladatsorok: www.cs.elte.hu/~ewkiss/bboard

Komplex számok. $z = a + bi$ (a, b valós), ahol $i^2 = -1$. Valós rész: $\operatorname{Re}(z) = a$. Képzetes rész: $\operatorname{Im}(z) = b$ (és **nem** bi : a képzetes rsz is valós szám). Konjugált: $\bar{z} = \overline{a + bi} = a - bi$. Abszolút érték: $|z| = |a + bi| = \sqrt{a^2 + b^2}$. Osztás: a törtet a nevező konjugáltjával bővítjük. Azonosságok: $z\bar{z} = a^2 + b^2 = |z|^2$; $|\bar{z}| = |z|$; $\overline{z + w} = \bar{z} + \bar{w}$; $\overline{z \cdot w} = \bar{z} \cdot \bar{w}$ (összeg, szorzat, sőt különbség, hányados konjugáltja a konjugáltak összege, szorzata, különbsége, hányadosa); $|z \cdot w| = |z| \cdot |w|$. Háromszög-egyenlőtlenség: $|z + w| \leq |z| + |w|$ (egyenlőség mikor áll?). Binomiális tétel (2.2.46): $(a + b)^n = a^n + \binom{n}{1}a^{n-1}b + \dots + b^n = \sum_{j=0}^n \binom{n}{j}a^{n-j}b^j$.

1. Alakítsuk szorzattá az $a^3 - b^3$, az $a^3 + b^3$ és az $x^2 - 8x + 15$ kifejezéseket.
2. (1.2.4) Adjuk meg az $u + v = 8$, $uv = 15$ egyenletrendszer összes valós megoldását. Tegyük meg ugyanezt az $u + v = 14$, $uv = 49$ egyenletrendszer esetében is.
3. Gyöktelenítsük az alábbi törtek nevezőjét:

$$\frac{2 + \sqrt{3}}{2 - \sqrt{3}}, \quad \frac{1}{1 - \sqrt[3]{2}}, \quad \frac{1}{1 + \sqrt[3]{2} + \sqrt[3]{4}}, \quad \frac{1}{1 - \sqrt[3]{2} + \sqrt[3]{4}}.$$

4. Egyszerűsítsük: $\sqrt{8} \cdot \sqrt[4]{4}$; $(\sqrt[n]{x})^{n^2-1}$; $(x^1)^2(x^2)^2 \dots (x^n)^2$; $x^{1^2}x^{2^2} \dots x^{n^2}$. Nehezebb kérdés: fel tudjuk-e írni az utolsó két képletben az x kitevőjét zárt alakban?

---

5. (1.3.11) Végezzük el az alábbi műveleteket: $(1 + i)(3 - 2i)$, $1/i$, $(1 + i)/(3 - 2i)$, $|(4 + i)/(4 + i)|$, $|(1 + 1526i)^{100}/(1 - 1526i)^{100}|$, $(1 + i)^2$, $(1 + i)^{1241}$, $(-1 + i\sqrt{3})^3$.

6. Mutassuk meg, hogy ha az m és n egész számok előállnak két négyzetszám összegeként, akkor mn is előáll így.

7. Mivel egyenlő i^{2011} és $1 + i + \dots + i^{2011}$?

8. (1.3.12) Oldjuk meg az alábbi egyenleteket a komplex számok között. $x^2 + 1 = 0$, $x^2 = -12$, $x^2 + 2x + 2 = 0$, $x^2 + 2ix - 1 = 0$.

9. (1.3.13) Határozzuk meg azokat a $c + di$ számokat, melyek négyzete $20i - 21$. Oldjuk meg az $x^2 + (i - 2)x + (6 - 6i) = 0$ egyenletet.

10. (1.4.9) Rajzoljuk le a komplex síkon a következő halmazokat: $\{z : \operatorname{Re}(z + 2i) \leq -2\}$, $\{z : \operatorname{Re}(z + 1) \geq \operatorname{Im}(z - 3i)\}$, $\{z : |z - i - 1| \leq 3\}$, $\{z : |z - 3 + 2i| = |z + 4 - i|\}$, $\{z : z + \bar{z} = -1\}$, $\{z : 2z + 5 = 2\bar{z}\}$, $\{z : 1/z = \bar{z}\}$, $\{z : (1/z) + 8 = \bar{z}\}$, $\{z : |z| = iz\}$, $\{z \in \mathbb{C} : \operatorname{Im}((z - 1)/(z + 1)) = 0\}$, $\{z \in \mathbb{C} : \operatorname{Re}((z - 1)/(z + 1)) = 0\}$.

11. (IHF) Mutassuk meg komplex számok felhasználásával, hogy egy paralelogramma oldalai hosszának négyzetösszege ugyanaz, mint az átlói hosszának négyzetösszege (és fogalmazzuk is meg az ehhez tartozó azonosságot).

12. A sík (x, y) pontját $+90$ fokkal elforgatjuk az origó körül. Melyik pont lesz az eredmény? És ha $+60^\circ$ -kal forgatunk? És ha nem az origó körül, hanem az $(1, 2)$ pont körül forgatunk?

13. (1.4.10) A sík mely geometriai transzformációinak felelnek meg a komplex számok halmazának alábbi leképezései: $z \rightarrow 3z + 2$, $z \rightarrow (1 + i)z$.